

Sršeň ázijský (*Vespa velutina nigrithorax*)

foto: I. Havranová, ŠOP SR

Introdukcia a charakter invázneho potenciálu druhu

Druh bol do Európy introdukovaný pravdepodobne prostredníctvom lodnej dopravy (2004), prvý krát spozorovaný v juhozápadnom Francúzku, z kadiaľ sa rozšíril do väčšiny krajín západnej a strednej Európy. Druh prudko zvyšuje svoju populáciu. V roku 2023 hlásený prvý výskyt už aj z Maďarska a Čiech. V roku 2024 druh potvrdený aj v Rakúsku a na Slovensku.

Prvý výskyt na Slovensku: 28. 9. 2024, spozorovaný v Palárikove

Sršne ázijské vzhľadom na svoje potravné preferencie výrazne ohrozujú opel'ovače, najmä kolónie domestikovaných včiel (*Apis mellifera*), poškodzujú dozrievajúce plody v záhradách a ovocných sadoch a pri bodnutí môžu spôsobiť nežiadúce alergické reakcie.

Popis

Vespa velutina je o niečo menší, než jeho európsky príbuzný sršeň. Kráľovné dosahujú dĺžku 30 mm, samce sú o niečo menšie 24 mm a ostatné jedince merajú okolo 20 mm. Tento druh má výrazne žlté posledné články nôh - typické pre tento druh. Sfarbenie na hlave a hrudi je prevažne čierne so širokým oranžovým pásom na brušku.

Nižšie sú uvedené rozlišovacie znaky medzi sršňom ázijským (*Vespa velutina*) a sršňom obyčajným (*Vespa crabro*).

Porovnanie hniezd

Foto: <http://laoropendolasostenible.blogspot.sk/2015/03/la-avispa-asiatica-una-grave-enemia.html>

Areál

Väčšina druhov pochádza z centrálnej a južnej Ázie s výnimkou európskych druhov *Vespa crabro* a *Vespa orientalis* ktoré sa vyskytujú hlavne v sub-stredomorskom regióne.

Biológia druhu

- 1) Jar – (pri T 12°C po dobu 3 dní) marec až máj/jún sa prebúdzajú kráľovná, ktorá zakladá primárne hniezdo (vývoj prvej skupiny robotníčiek trvá 30-50 dní).
- 2) máj/jún až august - rozvoj nového, sekundárneho hniezda, v hniezde sa môže nachádzať niekoľko 100 alebo 1000 jedincov.
- 3) Rozmnožovanie - od konca augusta do novembra pohlavne zrelé samce a kráľovné, opúšťajú hniezdo a pária sa mimo hniezda, obvykle v korunách stromov. Po párení samce hynú, prezimujú len kráľovné napr. v štrbinách, rímсах, úľoch. Pôvodné hniezdo zaniká.
- 4) november až marec HIBERNÁCIA kráľovien - prebieha mimo pôvodného hniezda.

Potrava

Živí sa ovocím, loví hmyz, vrátane múch, vážok a ďalších. Napáda aj včelstvá, naše európske včely sa proti nim nedokážu brániť.

Nahlasovanie

- cez systém rýchleho varovania: <https://invaznedruhy.sopsr.sk/system-rychleho-varovania/>
- cez mobilnú aplikáciu neziskovej organizácie Ekofond SPP „Zastav sršňa“
- cez mail srsen@sopsr.sk

Zdroje:

Asian Hornet - Fact sheet, NNSS, www.nonnativespecies.org

Díaz A., Grünewald S., Proková H., Wimmer W. 2023. Sršeň ázijský (*Vespa velutina*), jeho biológia, monitoring, kontrola a prevencia šírenia, SOŠ Pod Bánošom, 76 s.

https://en.wikipedia.org/wiki/Asian_hornet

Spracovala: Ing. Ivana Havranová, PhD., ŠOP SR

Aktualizované: január 2025